

Information om ny lag om tobak och likande produkter

Den nya lagen om tobak och liknande produkter (2018:2088) träder ikraft den 1 juli 2019. Tobakslagen (1993:581) och lagen (2017:425) om elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare upphävs i och med den nya lagen. Den nya lagen syftar till att ytterligare minska bruket av tobak och att motverka illegal handel med tobak.

De viktigaste punkterna i den nya tobakslagen:

- *Tillståndsplikt* införs för tobaksförsäljning, både gällande detalj- och partihandel. Kommunen blir tillståndsgivande myndighet. Elektroniska cigaretter kommer inte att omfattas av tillståndsplikt utan endast kräva anmälan, precis som idag
- *Nuvarande rökförbud utvidgas* till att omfatta vissa allmänna platser utomhus, t.ex. uteserveringar, entréer, platser avsedda för idrottsutövning, perronger och lekplatser. Rökförbudet utvidgas till att även gälla elektroniska cigaretter, örtprodukter för rökning och njutningsmedel som till användningssättet motsvarar rökning men som inte innehåller tobak (ex. vattenpipa)
- *Styckförpackningar med portionsförpackat snus* måste innehålla minst 20 portioner
- Regeringen bör återkomma till riksdagen med lagförslag om marknadsföring av tobaksvaror på internet senast 19 mars 2019
- Tobakproduktsdirektivets regler om *spårbarhet och säkerhetsmärkning* genomförs och börjar gälla 20 maj 2019
- Delvis ändrad *tillsynsorganisation*

Regeringen hade föreslagit en skärpning av marknadsföringsreglerna, men den nuvarande skrivelsen i tobakslagen kvarstår. Den innebär att det är förbjudet att marknadsföra tobaksprodukter utom vid försäljningsställen men reklamen får inte vara påträngande, uppsökande eller uppmana till bruk av tobak.

Olika delar av lagen träder ikraft vid olika tidpunkter (övergångsbestämmelser) och det är viktigt att kommunen känner till dessa.

Vad behöver kommunen göra innan den nya lagen träder ikraft?

Det finns flertalet saker som kommunen behöver tänka på och förbereda redan nu, innan lagen träder ikraft. Nedan återfinns ett antal punkter som Länsstyrelserna

Länsstyrelsen
Västerbotten

vill göra kommunerna uppmärksamma på. Notera att dessa punkter inte är en komplett lista, det finns även andra saker som är viktiga att fundera kring i den kommunala verksamheten:

- Sprida kunskap i organisationen, informera nämnder, chefer och eventuellt andra berörda i kommunen.
- Lägg upp en tidsplan för arbetet med de administrativa förberedelserna tillsammans med beslutsföra personer i er organisation så ni vet att alla ärenden till nämnd och fullmäktige hinns med:
 - Reglemente
 - Delegationsordning
 - Avgifter
 - Arkiv och gallring
 - Förvaltningsjuridiska ärenden
- Se över behovet och göra en plan för vilka resurser som behövs i samband med nya arbetsuppgifter som exempelvis det förväntade antalet ansökningar under 2019, tillståndsgivning/utredning samt utökad tillsyn
- Kommunen ska tillhandahålla information om vad som gäller enligt den nya lagen. Detta kan bl.a. innefatta information på den externa webbsidan samt att sprida information till de tobakshandlare kommunen har idag.
- Påbörja arbetet med att ta fram nya rutiner, handlägningsstöd, mallar och processbeskrivningar för arbetet med de nya reglerna.

Tillsyn över detalj- och partihandel:

Regeringen har fastslagit i ANDT-strategin att en fortsatt effektiv och likvärdig tillsyn är en grundbult i det tillgänglighetsbegränsande arbetet. I huvudsak förs tobakslagens bestämmelser över till den nya tobakslagen. Några skillnader:

- Kommunerna ska underrätta Folkhälsomyndigheten om de i sin verksamhet får kännedom om något som kan ha betydelse för myndighetens tillsynsuppdrag
- Tillsynsmyndigheterna kan inte längre omhänderta tobaksvaror enligt 21 § tobakslagen. I nya tobakslagen finns istället sanktionsmöjligheten varning och återkallelse
- Polisen och kommunen har fortsatt inte ett likvärdigt tillsynsansvar
- Kontrollköp finns kvar som möjlig metod att använda vid tillsynen

/Therese Runarsdotter

Tillsynshandläggare - alkohollagen, tobakslagen och lagen om e-cigg

Tel: 010-225 43 44

Länsstyrelsen
Västerbotten